

Realizacja wybranych
grup spółgłoskowych polszczyzny
przez natywnych użytkowników
języka angielskiego

Alicja Derych

Realizacja wybranych
grup spółgłoskowych polszczyzny
przez natywnych użytkowników
języka angielskiego

2021
WROCLAW

SCIENTIARUM PRIMITIAE – SERIES PHILOLOGICA

Rada naukowa

Krzysztof Huszcza (przewodniczący)

Bożena Koredczuk · Agnieszka Libura · Ewa Rychter

Artur Tworek · Anna Ursulenko · Karol Zieliński

Vol. XIX

Alicja Derych

Realizacja wybranych grup spółgłoskowych polszczyzny
przez natywnych użytkowników języka angielskiego

Wrocław 2021

Promotor: dr hab. Anna Majewska-Tworek, prof. UWr

Recenzent: dr hab. Artur Tworek, prof. UWr

© Copyright by Quaestio and Alicja Derych
Wrocław 2021

ISBN 978-83-65815-37-8

ISSN 2299-4068

Quaestio

www.quaestio.com.pl

tel. (48) 784 614 124, e-mail: biuro@quaestio.com.pl

Spis treści

1. Wstęp	9
1.1. Temat oraz cel pracy	9
1.2. Struktura pracy	12
2. Trudności artykulacyjne, grupy spółgłoskowe – przegląd wybranych badań	15
2.1. Trudności artykulacyjne i ich przyczyny w polszczyźnie natywnych użytkowników języka angielskiego	15
2.1.1. Słuch fonemowy, fonetyczny oraz percepcja dźwięków mowy – przegląd stanowisk	16
2.1.2. Transfer negatywny i pozytywny	23
2.1.3. System konsonantyczny polszczyzny – miejsca trudne dla osób anglojęzycznych	27
2.1.4. Wnioski cząstkowe	29
2.2. Grupy spółgłoskowe w języku polskim oraz angielskim ...	29
2.2.1. Grupy spółgłoskowe w języku polskim. Wybór stanu badań	30
2.2.2. Grupy spółgłoskowe w języku angielskim. Wybór stanu badań	39
2.2.3. Próba syntezy oraz wnioski cząstkowe	44
3. Realizacja wybranych grup spółgłoskowych. Badanie, analiza, wnioski	53
3.1. Metodologia badań	53
3.1.1. Cel pracy	53
3.1.2. Grupa badawcza	54
3.1.3. Charakterystyka badania i wykorzystanych materiałów	55
3.1.3.1. Lektura tekstu. Badanie artykulacji	55
3.1.3.2. „Uniwersalny test słuchowego różnicowania polskich dźwięków mowy”. Percepcja kategoryjna	55
3.1.3.3. Siatka metadanych. Biografia językowa	58

3.1.4. Materiał, sposób jego opracowania oraz metody analizy. Charakterystyka	59
3.1.5. Zasady transkrypcji	62
3.1.6. Podsumowanie	66
3.2. Biografia językowa oraz percepcja dźwięków mowy	67
3.2.1. Biografia językowa badanych	68
3.2.1.1. Osoba 1.	68
3.2.1.2. Osoba 2.	69
3.2.1.3. Osoba 3.	70
3.2.1.4. Osoba 4.	70
3.2.1.5. Osoba 5.	71
3.2.1.6. Biografia językowa badanych – wnioski	72
3.2.2. „Uniwersalny test słuchowego różnicowania polskich dźwięków mowy”. Analiza wyników	75
3.2.2.1. Osoba 1.	75
3.2.2.2. Osoba 2.	77
3.2.2.3. Osoba 3.	78
3.2.2.4. Osoba 4.	79
3.2.2.5. Osoba 5.	80
3.2.2.6. Różnicowanie par minimalnych – wnioski	81
3.2.3. Różnicowanie polskich spółgłosek a biografia językowa badanych – wnioski	82
3.3. Analiza realizacji wybranych grup spółgłoskowych	84
3.3.1. Osoba 1.	84
3.3.1.1. Nagłosowe grupy spółgłoskowe	85
3.3.1.2. Śródgłosowe grupy spółgłoskowe	87
3.3.1.3. Wygłosowe grupy spółgłoskowe	89
3.3.1.4. Wygłosowo-nagłosowe grupy spółgłoskowe	90
3.3.1.5. Wnioski cząstkowe	91
3.3.2. Osoba 2.	92
3.3.2.1. Nagłosowe grupy spółgłoskowe	92
3.3.2.2. Śródgłosowe grupy spółgłoskowe	93
3.3.2.3. Wygłosowe grupy spółgłoskowe	95
3.3.2.4. Międzywyrazowe grupy spółgłoskowe	95
3.3.2.5. Wnioski cząstkowe	97
3.3.3. Osoba 3.	97
3.3.3.1. Nagłosowe grupy spółgłoskowe	97
3.3.3.2. Śródgłosowe grupy spółgłoskowe	98

3.3.3.3. Wygłosowe grupy spółgłoskowe	100
3.3.3.4. Międzywyrazowe grupy spółgłoskowe	100
3.3.3.5. Wnioski cząstkowe	101
3.3.4. Osoba 4.	102
3.3.4.1. Nagłosowe grupy spółgłoskowe	102
3.3.4.2. Śródgłosowe grupy spółgłoskowe	103
3.3.4.3. Wygłosowe grupy spółgłoskowe	104
3.3.4.4. Międzywyrazowe grupy spółgłoskowe	105
3.3.4.5. Wnioski cząstkowe	106
3.3.5. Osoba 5.	106
3.3.5.1. Nagłosowe grupy spółgłoskowe	107
3.3.5.2. Śródgłosowe grupy spółgłoskowe	107
3.3.5.3. Wygłosowe grupy spółgłoskowe	108
3.3.5.4. Międzywyrazowe grupy spółgłoskowe	109
3.3.5.5. Wnioski cząstkowe	110
3.3.6. Transfer i percepcja dźwięków mowy a artykulacja grup spółgłoskowych. Wnioski	110
4. Wnioski końcowe	115
Spis tabel	121
Bibliografia	123
Aneks	133
1. Tekst – opis dnia	133
2. Siatka metadanych	134
3. Uzupelnienie „Uniwersalnego testu różnicowania polskich dźwięków mowy” (Kwiatkowska 2015) – geminaty	136
4. Przykładowe ćwiczenia usprawniające różnicowanie oraz artykulację polskich grup spółgłoskowych	137
Realisation of Chosen Polish Consonant Clusters by Native Speakers of English. Summary	143